

สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านอ่าวอย หมู่ที่ ๒ ตำบลโสน อำเภออุซันต์ จังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต : กระบวนการสะสมทุนโดยชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชน ช่วยเหลือชุมชน
สมาชิก

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
ของประชาชนให้ดีขึ้นตามเกณฑ์ ความจำเป็นพื้นฐานด้วยการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการ
ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวและชุมชนการให้การ ศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ ของประชาชนให้
สามารถพึ่งตนเองได้ในด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งเน้นการพัฒนากลไก ๓ อย่าง คือระบบกลุ่ม
ระบบข้อมูลและระบบแผน โดยมีกิจกรรมพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เป็นเครื่องมือ ดำเนินการตามหลักและ
วิธีการพัฒนาชุมชน ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ประชาชนได้มีการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและ
สังคม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของ ประชาชนในการ
พัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมโดยสอนคนให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่นในด้านเศรษฐกิจและสังคม
ในการ ประหยัด และเก็บออมเงิน แล้วนำมาสะสม รวมกันเป็นประจำ สม่ำเสมอ เพื่อเป็นทุน สำหรับสมาชิกที่มี
ความจำเป็นเดือดร้อนกู้ยืมไปใช้ในการ ลงทุนประกอบอาชีพ หรือเพื่อสวัสดิการของ ครอบครัว

ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้อนุมัติงบประมาณตาม
กิจกรรมยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ปี ๒๕๕๔ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการ
๒ กิจกรรม โดยพิจารณาคัดเลือกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน โดย
พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ๕ ด้าน คือ เป็นกลุ่มออมทรัพย์ฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชน มีผลการ
ประเมินการจัดระดับการพัฒนาอยู่ในอันดับ ๓ เป็นกลุ่มออมทรัพย์ฯ ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านที่มีกองทุนอื่นๆ เป็น
กลุ่มออมทรัพย์ฯ ที่ยึดมั่นในคุณธรรม ๕ ประการ ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกลุ่มเป็นกลุ่มออม
ทรัพย์ฯ ที่มีความพร้อมมีผลการดำเนินงานเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและสมัครใจ

ความหมายสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

สถาบันการเงินของชุมชน ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีการบูรณาการเชื่อมโยง กลุ่ม องค์กร กองทุนการเงินต่าง ๆ
ร่วมกันบริหารจัดการเงินทุนในชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้เงินทุนในชุมชนอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด

สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน มีประโยชน์ดังนี้

- ❖ ความเป็นเอกภาพของกองทุนในหมู่บ้าน ตำบล ถูกบูรณาการเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียวป้องกันการสูญหาย
- ❖ การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา)

ในการดำเนินการกิจกรรมการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนสำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดและอำเภอ ได้ดำเนินการตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชนและความต้องการของพื้นที่
กิจกรรมที่สำคัญ ๕ กิจกรรมย่อย ดังนี้

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ภาคีและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
๒. ขับเคลื่อนทุนชุมชนเพื่อจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน
๓. การเสริมสร้างทักษะคณะกรรมการบริหารสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน
๔. การจัดการความรู้สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

กระบวนการดำเนินงาน

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออุซันต์ ได้จัดกิจกรรมและ
ดำเนินการเพื่อจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ดังนี้

๑. ประชุมทีมงานวิทยากรจังหวัดและอำเภอ

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดได้ประชุมทีมงานพัฒนาชุมชนอำเภอเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน รายละเอียดของกิจกรรมและจัดทำแผนปฏิบัติการ ผลที่ได้รับคือ ทีมงานอำเภอได้รับทราบแนวทางการจัดตั้งสถาบัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การเตรียมกลุ่มบุคคลเป้าหมาย การเตรียมวิทยากร เอกสารหลักสูตรการประชุม การประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

๒. ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนทุนชุมชนเพื่อจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

ภาคีการพัฒนา กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย ตัวแทน อบต. โสณ ผู้แทน ธ.ก.ส. สาขาชุมชน ผู้แทน กศน. ผู้แทนสำนักงานเกษตรอำเภอ ผู้แทนกลุ่มออมทรัพย์ฯ ผู้แทนกลุ่มทุนชุมชนทุกกลุ่มเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการจัดตั้งสถาบันฯ การเตรียมความพร้อมกลุ่มออมทรัพย์ฯ และกองทุนชุมชนอื่นๆ ระยะเวลาการดำเนินงาน ๓ วัน ประกอบด้วยภาควิชาการ ๑ วัน ศึกษาดูงาน ๑ วัน และสรุปผลการศึกษาดูงาน ๑ วัน ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- กลุ่มเป้าหมายได้ระดมความคิด การบริหารจัดการของกลุ่มออมทรัพย์ฯ และกลุ่มทุนชุมชนอื่นๆ ทบทวนผลการดำเนินงานปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข
- การศึกษาดูงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน บ้านดอนม่วง หมู่ที่ ๙ ตำบลคู อำเภอราชไสล จังหวัดศรีสะเกษ ได้แบ่งผู้เข้าร่วมประชุมฯ เป็น ๓ กลุ่ม มอบหมายภารกิจการศึกษา ดูงาน ๓ ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ เอกสารบัญชี และปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานสถาบันฯ

๓. การเสริมสร้างทักษะคณะกรรมการบริหารสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

คณะกรรมการบริหารสถาบันฯ จำนวน ๑๘ คน ไปฝึกปฏิบัติการบัญชีจริง ณ ที่ทำการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านส้มป่อย ม.๒ ต.ส้มป่อย อ.ราชไสล จ.ศรีสะเกษ จำนวน ๒ วัน และ เปิดที่ทำการสถาบันฯ ๑ วัน ซึ่งคณะกรรมการได้นำความรู้จากการฝึกปฏิบัติ มาปรับใช้ในการจัดทำบัญชี เช่น การจัดทำหมวดหมู่เอกสาร ขั้นตอน รูปแบบการบริการสมาชิก ส่วนรายละเอียดการจัดทำบัญชี เอกสาร คณะกรรมการบริหารสถาบันฯ บ้านอ่าวอย มีความรู้ ประสบการณ์จากการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ฯ กว่า ๒๐ ปี และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารเงินทุนชุมชน ให้กับหมู่บ้าน ตำบลใกล้เคียงในอำเภอ ซึ่งมีสมาชิก ๗๖๙ คน กิจกรรมเครือข่าย ๔ กิจกรรม มีเงินสัจจะสะสม ๕,๕๘๘,๒๑๗ บาท และเงินทุนในกิจกรรมเครือข่าย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๙๓๓,๘๐๒ บาท

สรุปผลการดำเนินงานจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

๑. รูปแบบของสถาบันฯ กำหนดให้กลุ่มออมทรัพย์ฯ เป็นแกนนำในการจัดตั้งสถาบันฯ โดยให้กลุ่มทุนชุมชนและกลุ่มองค์กรในชุมชน ที่สมัครใจ จำนวน ๖ กลุ่ม สมัครเข้าเป็นสมาชิก และให้ฝากเงินกับกลุ่มออมทรัพย์ฯ โดยกลุ่มทุนชุมชนที่มีระเบียบกฎหมาย นิติบุคคล เช่น กองทุนหมู่บ้าน ยังให้มีการดำเนินกิจกรรมเหมือนเดิม สำหรับกลุ่มทุนชุมชนที่ไม่มีระเบียบของของทางราชการโดยเฉพาะจะนำเงินทุนของกลุ่มทั้งหมดให้สถาบันฯ บริหารจัดการ กิจกรรมของสถาบันฯ ประกอบด้วย การรับฝากเงิน การบริหารเงินกู้ และลงทุนต่างๆ

๒. คณะกรรมการสถาบันฯ ประกอบด้วย คณะกรรมการจำนวน ๑๘ คน ที่ปรึกษา ๒ - ๕ คน กรรมการเลือกตั้งจากตัวแทนกลุ่มทุนชุมชน ที่สมัครเป็นสมาชิกของสถาบันฯ

บทสรุปการดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

เป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญโดยมุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพของบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง เป็นศูนย์กลางในการระดมเงินทุน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเชิงเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นแนวคิดที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของสมาชิกรวมกันเกิดจากการดำเนินงานของ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ต้องอาศัยคุณธรรม ความซื่อสัตย์ของสมาชิกและคณะกรรมการเป็นหลักใหญ่ จึงจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสถาบันฯ

การจัดการเงินทุนชุมชน และเมื่อตัดสินใจดำเนินการแล้ว ทุกฝ่ายทั้งมวลสมาชิก คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ จะต้องร่วมมือร่วมใจกัน ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง อย่างถูกต้องและสนับสนุนให้สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน สามารถช่วยเหลือสมาชิกในด้านการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ การจัดสวัสดิการแก่สมาชิก และเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนในด้านการบริหารเงินทุนชุมชนต่อไป